

SZCZEGÓŁOWE OPISY WYBRANYCH WYDARZEŃ

WARSZTATY

Warsztaty Zostań złotnikiem! (mgr Paulina Piotrowska i Członkowie Koła Naukowego Historyków Sztuki i Kultury UMK)

Rzeki od niepamiętnych czasów wykorzystywane były do przewozów towarów eksportowych. Taką funkcję pełniła też Wisła, będąca jednym z ważniejszych traktów handlowych. Dzięki niej, do dawnej Rzeczypospolitej napływały różnorodne wyroby i towary luksusowe, które wykorzystywano do wszelkiej obróbki rzemieślniczej. Wśród nich najbardziej kosztownymi i drogocennymi materiałami było złoto i srebro. Dlatego też nadszedł czas, by uczestnicy warsztatów zostali złotnikami! Podczas zajęć – dzięki krótkiemu wprowadzeniu w podstawową terminologię związaną zarówno z samymi surowcami, jak i wykonywaniem zawodu – uczestnicy zdobędą wiedzę na temat metali wykorzystywanych do późniejszej obróbki, by później własnoręcznie wykonać oryginalną biżuterię z elementów imitujących złoto, srebro i kamienie szlachetne. Dzięki warsztatom młodzi adepci sztuki mają możliwość poznania podstawowych elementów warsztatu złotnika, co z pewnością rozbudzi wyobraźnię i poszerzy horyzont ich rzemieślniczego poznania. Na zakończenie warsztatów, każdy z młodych złotników otrzyma pudełeczko, które będzie mógł przeobrazić w szkatułkę na stworzone przez siebie skarby!

Gęsie pióro, pergamin, papier – jak pisano w dawnych wiekach? (Muzeum Okręgowe w Toruniu)

Pokaz materiałów pisarskich (tabliczki woskowe, pergamin, papier czerpany).

Warsztaty plastyczne: uczestnicy tworzą dokument, zapoznają się ze wzornikami pisma gotyckiego i z zasadami tworzenia średniowiecznego dokumentu, piszą gęsiami piórami bądź stalówkami, malują inicjały i wykonują pieczęcie, które zawieszają na dokumentach.

Pieczęcie, pieczątki, stemple – kiedyś i dziś (Dr hab. Marcin Hlebionek)

Pieczęcie od starożytności stanowią element rzeczywistości otaczającej człowieka. W czasie zmieniała się ich forma i funkcje. Podczas warsztatów przedstawione zostaną dzieje tego typu źródeł, podstawowe metody ich badań i interpretacji. Uczestnicy będą mogli także samodzielnie wykonać odciski średniowiecznym i nowożytnym typariuszem.

Warsztaty z tworzenia stron internetowych w kreatorach online (Studenckie Koło Naukowe Spektrum)

Na zajęciach uczestnicy zostaną wprowadzeni w istotę tworzenia stron internetowych. Zarejestrują się do serwisu wix.com, poznają też listy serwisów, z których można pobierać legalnie materiały. Wyjaśnione zostanie funkcjonowanie serwisu. Uczestnicy wybiorą jeden z gotowych serwisów i przeprowadzą ocenę jego jakości pod kątem dostępności i funkcjonalności. Zajęcia składać się będą z 2 części.

Warsztat z efektywnej nauki w kolorze (Studenckie Koło Naukowe Spektrum)

Podczas warsztatów przedstawione zostaną metody skutecznej nauki w kolorach - wybrane metody to mapa myśli, metoda konspektu, metoda Cornella, ozdabianie, fiszki. Uczestnicy dowiedzą się też, jak skutecznie uczyć się do matury lub egzaminów.

WYKŁADY

Diabeł w kościele, hybrydy, wizerunki prześmiewcze – czyli o mniej znanych aspektach sztuki średniowiecznej (dr hab. Anna Błażejewska)

Wykład ma na celu zaprezentowanie przykładów sztuki średniowiecznej, które, choć statystycznie pojawiały się dość często, to nie figurują raczej w syntetycznych i podręcznikowych opracowaniach sztuki tego okresu. Omówione zostaną powody, dla których tworzone takie wyobrażenia.

Średniowieczne komiksy (dr Przemysław Waszak)

Wykład ukaże średniowieczne dzieła sztuki nieodparcie kojarzące się obecnie z historyjkami obrazkowymi. Omówione zostaną inskrypcje na banderolach, swoisty dialog osób świętych. Pokazane zostanie współistnienie słowa i obrazu w malarskich i rzeźbiarskich sakralnych dziełach sztuki.

Fałszerstwa dzieł sztuki (dr Ewa Doleżyńska-Sewerniak)

Wykład omawia problematykę fałszowania dzieł sztuki. Na wybranych przykładach zaprezentowani zostaną fałszerze malarstwa, metody podrabiania dzieł sztuki oraz sposoby ich rozpoznawania.

Dzieciństwo bez smartfona i konsoli – zabawki w XIX i 1 połowie XX wieku (dr Emilia Ziółkowska)

Konsole do gier, interaktywne zwierzęta, które trzeba karmić, edukacyjne laptopy – wybór współczesnych zabawek może przyprawić o zawrót głowy. Tymczasem jeszcze na początku XX wieku ogromną ekscytację wzbudzała lalka, która potrafiła zamknąć i otworzyć oczy albo tapicerowane meble dla lalek. W latach 50. XX wieku rekordy popularności biła maskotka psa na kółkach, do której można było przyczepić sznurek i w ten sposób wyprowadzić na spacer. Dokonując krótkiego przeglądu zabawkowej mody od początku XIX wieku, przyjrzymy się jak zmieniały się te wytwory kultury materialnej pod wpływem masowej produkcji, rozwijającego się konsumpcjonizmu i postępu technicznego.

"Ażeby po nas [nie] zostały jedynie ślady na piasku i kręgi na wodzie". O wyjątkowości archiwów prywatnych w poznawaniu naszych dziejów (dr hab. Krzysztof Syta)

Główną osią wykładu będzie charakterystyka zasobu archiwów prywatnych (osobistych, rodzinnych) pod kątem przydatności zgromadzonych w nich źródeł archiwalnych w badaniach nad codziennością ludzi żyjących w okresie XVIII-XX w. Oprócz tego w trakcie wykładu poruszone zostanie zagadnienie genezy, formy i cel utworzenia archiwów prywatnych w przeszłości i współcześnie. Wykład połączony będzie z prezentacją multimedialną.

Polskie siły zbrojne (dr Robert Rybak)

Wykład będzie dotyczył rozwoju polskich sił zbrojnych w XX i XXI wieku. Przebiegu ich ewolucji pod wpływem uczestnictwa w organizacjach militarno - politycznych oraz uwarunkowań gospodarczych kraju. Szczególna uwaga zostanie poświęcona starym/nowym koncepcjom powstania WOT i NSR. Jak również powinności obywateli wobec RP.

Ars peregrinandi. Motywy, typy i warunki staropolskich podróży w epoce wczesnonowożytnej (XVI-XVIII wiek). (dr hab. Adam Kucharski).

Opis wykładu – Głównym tematem będzie sztuka dobrego podróżowania w czasach wczesnej nowożytności uprawiana przez polskich wojażerów od epoki renesansu po oświecenie. Tzw. ars apodemica, czyli teoretyczna gałąź wiedzy uniwersyteckiej poświęcona praktyce owocnego i bezpiecznego podróżowania określała precyzyjnie cele i efekty jakie należało osiągnąć podczas wyjazdów zagranicznych. Dawne podróże były zorientowane bardzo pragmatycznie i dlatego na podróżujących nakładano szczegółowe wymogi instrukcji podróżnych, odnośnie właściwego zachowania, pilności w nauce czy katalogu miejsc i obiektów, które bezwzględnie należało zwiedzić, bądź zobaczyć. Zrozumienie istoty dawnych peregrynacji nie byłoby możliwe bez podania ich typologii, począwszy od typowych podróży służbowych (dyplomatycznych czy handlowych), a skończywszy na wyjazdach edukacyjnych, leczniczych oraz pielgrzymkach. Odrębnym zagadnieniem, wynikającym ze specyfiki epoki są również zagadnienia logistyczne, tak różne od dzisiejszych realiów.

Niepodległość obserwowana z bliska - 1918 rok w refleksji pamiętnikarskiej i wspomnieniowej (dr Ilona Zaleska)

Pierwsze skojarzenia z 1918 rokiem z polskiej perspektywy to z pewnością odzyskanie niepodległości. 1918 rok staje się przez to wyjątkowy. Podobnie wyjątkowe wydaje się pokolenie, któremu przypadło w udziale doświadczyć długo wyczekiwanej niepodległości. Wydarzenie to

zajmuje miejsce szczególne w literaturze wspomnieniowej. Za jej pośrednictwem możemy odtworzyć klimat i atmosferę interesującego nas okresu. Autorzy wspomnień, pamiętników, dzienników dzielą się wrażeniami z pamiętnego roku niepodległości. Jakie obrazy utrwaliły się w pamięci ludzi żyjących w tamtych czasach? Jakie nadzieje i obawy towarzyszyły pokoleniu niepodległości, które miało szansę obserwować z bliska przejście ze stanu podległości władzy zaborczej do stanu niepodległego państwa polskiego? Celem wykładu będzie próba odtworzenia życia społeczno-politycznego w pamiętnym 1918 roku za pośrednictwem wybranych dokumentów osobistych.

Zostawmy po sobie dobry ślad. Kultura dokumentacyjna wczoraj i dziś (prof. dr hab. Wanda Krystyna Roman)

(...) o tym, jak ludzie komunikowali się od czasów pierwotnych; jakie narzędzia, sposoby i techniki wykorzystywali dla utrwalania swoich przekazów; o początkach i rozwoju dokumentów i dokumentacji - od tabliczek glinianych do tweetów; o wpływie nowych technologii na dokumentowanie codziennych działań oficjalnych i prywatnych; jak możemy kształtować kulturę dokumentacyjną naszych czasów, aby wytworzone przez nas dokumenty przetrwały i w przyszłości były świadectwem tego, kim jesteśmy.

Pszczóły olbrzymie. Miodobranie w Azji (dr Rafał Beszterda)

Prezentacja na podstawie własnych badań terenowych prowadzonych w Indiach i Indonezji. Przedstawione zostaną mało znane w Europie gatunki pszczoł miodnych oraz wyjątkowe techniki pobierania miodu. Omówione będą także lokalne uwarunkowania klimatyczne, przesady oraz wierzenia związane z pszczołami. W treści wykładu porównana zostanie sytuacja w Azji do dawnego bartnictwa słowiańskiego i danych historycznych dotyczących grup afrykańskich.

Wiosenne rytuały w kulturze ludowej mini-wykład (dr Joanna Książek)

Po wiosennym zrównaniu się dnia z nocą, szala czasu zdecydowanie przechyla się na stronę dnia – światła, ciepła, życia. Od tej chwili dzień przez kolejną ćwierć roku zwiększa swą przewagę nad nocą, żeby w końcu podczas przesilenia letniego rozpocząć kolejną, tym razem przegraną, walkę z ciemnością. Wiosenne rytuały i obrzędy ludowe miały dla dawnych społeczności nadzwyczajne znaczenie, od urodzaju mającego niebawem nastąpić zależała bowiem ich egzystencja - stąd wzmożone działania służące pobudzeniu mocy wegetacyjnych i płodności ziemi, zwierząt i ludzi. Co jeszcze uda nam się wyczytać z zachowanych fragmentów dawnej wiosennej obrzędowości ludowej na terenach Polski i Europy? Przyjrzyjmy się im i sprawdźmy!

Wujek Google i ciocia Wikipedia czyli o pułapkach sieci słów kilka (dr Natalia Pamuła-Cieślak)

Dzisiejsze media i Internet charakteryzują się szybkością przepływu, zmiennością i nadmiarowością informacji. Warto znać mechanizmy działania najpopularniejszych w Internecie źródeł czy narzędzi informacji po to, by z nich sprawnie korzystać, a także zdawać sobie sprawę z pułapek, w które złapać się może każdy użytkownik. Google, Wikipedia, media społecznościowe to obszary Sieci, które nie są obce jej użytkownikom - ale jak dobrze je znamy? Czy można zautomatyzować czyjaś tożsamość? Czy Wikipedia to encyklopedia? Czy Google myśli za nas? Dlaczego siedzimy we własnych bąbelkach i jak się z nich wydostać?

Jak mucha w sieci pająka... Psychofizyczne i społeczne skutki nadużywania Internetu i komputera (Dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca)

Czy zdarza Ci się przesiadywać przed komputerem i przeszukiwać zasoby Internetu dłużej niż zaplanowałeś? Czy masz z tego powodu wyrzuty sumienia, problemy z organizacją swojego czasu, zaległości w szkole lub w pracy? Jeśli na któreś z tych pytań odpowiedziałeś twierdząco, to zapraszam na spotkanie, w ramach którego dowiesz się jakie są psychologiczne aspekty zachowań w cyberprzestrzeni. Zastanowimy się na nim czy można uzależnić się od Internetu i komputera oraz kto jest najbardziej na to narażony. Porozmawiamy także o tym jakie są psychologiczne, fizyczne i społeczne skutki nadużywania Internetu oraz w jakich miejscach można szukać pomocy, gdy zorientujesz się, że możesz mieć problem w tym zakresie.

INNE WYDARZENIA

Pokaz mody - dawne ubiory (dr hab. Małgorzata Grupa, prof. UMK)

W ramach pokazu zostaną zaprezentowane zmiany zachodzące w stylistyce ubiorów na przestrzeni wieków, począwszy od epok kamienia, brązu i żelaza, poprzez wczesne i późne średniowiecze, aż po czasy nowożytnie.

Pokaz walk rycerskich i rzemiosła (Fundacja Zamek Dybów i Gród Nieszawa)

Podczas Drzwi Otwartych dostępne będzie Stoisko Fundacji wraz z akcesoriami średniowiecznymi. Odbędą się pokazy walk – dwóch rycerzy stoczy 3 pojedynki (w godzinach 13:00, 13:30, 14:00). Zaprezentowane zostanie uzbrojenie, omówione zostaną zasady turniejowe i ciekawostki związane z rekonstrukcją. W ramach pokazów przeprowadzone będą także konkursy i interakcje z uczestnikami pokazu, takie jak: cięcie jabłka, przymierzanie elementów uzbrojenia czy pojedynki z rycerzem.

Dla odwiedzających atrakcją będzie stanowisko prawdziwego, średniowiecznego kata, który opowie o swym zawodzie i przedstawi swoje akcesoria, oraz warsztat krawca, na którym będzie można dowiedzieć się o historii tego zawodu.